ज०म० उक्षान्। ये निपुणा अर्थेषु कार्य्येषु राज्ञा दशरथेन नियुक्ताः अधिकृतास्ते नगरस्य मार्गान् पथः उक्षान् सेकवतः प्रचक्रुः। उक्षणमुक्षा गुरोश्च हल इत्यकारः सा विद्यते येषामित्यर्शआदिभ्योऽच् इजादेश्च गुरुमत इत्यादिना आम्प्रत्यये प्रचक्रुरित्यनुप्रयोगो न घटते कृञ्चानुप्रयुज्यते इत्यनुशब्दस्य व्यवहितनिवृत्त्यर्थत्वात् ध्वजान्बबन्धुः उच्छ्रायितवन्तः मुमुचुः खधूपान् आकाशे धटिकादिभिर्धूपान्मुमुचुः प्रमुक्तवन्तः। दिशश्च पुष्पैश्चकरुः छादितवन्तः कृविक्षेप इत्यस्य लिटि ऋच्छत्तृतामिति गणः विचित्रैः नानाप्रकारैः ॥५॥

भ० उक्षामित्यादि। अर्थेषु प्रयोजनेषु राज्ञा नियुक्ता निपुणाः कर्म्मकुशला जना नगरस्य मार्गान् उक्षाम्प्रचक्रुः सिक्तवन्तः उक्ष सेचने र्वीजादित्याम् भ्वस्क्रन्वाम इतिसूत्रेणाम् इति पञ्चम्यैवेष्टसिद्धौ अनुग्रहणं उपसर्गक्रियाविशेषणव्यवधानेऽपि तदनुप्रयोगज्ञापपनार्थं इति रामानन्दाचार्य्येण व्याख्यातं तेनात्र तेनैव सोपसर्गस्य कृञोऽनुप्रयोगः। क्रमदीश्वरेण तु सप्रादिकृभ्वस्तिभिश्चेति सूत्रं कृत्वा अयमेव श्लोको निदर्शितः। केचित्तु नगरस्य उक्षां सेकं प्रचक्रुः भग्नान् मार्गान् ध्वजांश्च बबन्धुरित्याहुः। जयमङ्गलादिस्तु उक्षानिति पठित्वा उक्षणमुक्षा सास्त्येषामिति अर्शआदित्वाद इति व्याख्यातं। ध्वजान् बबन्धुः उत्थापितवन्तः खे आकाशे धूपान् मुमुचुः त्यक्तवन्तः पुष्पैर्दिशश्चकरुश्छादितवन्तः कृशविक्षेपे ऋतो णुः कित्द्यामिति णुः ॥५॥

मातामहावासमुपेयिवांसं मोहादपृष्ट्वा भरतं तदानीं। तत्केकयी सोढुमशक्नुवाना ववार रामस्य वनप्रयाणं ॥६॥